

عنوان مقاله:

آینده نگری «زیست-کار» زمین-جامعه شناسان گیاهی و دام پروران متقدم (مطالعه موردی: زیست عشایری در سند ملی آمایش سرزمین)

محل انتشار:

نشریه علمی مطالعات برنامه ریزی قلمرو کوچ نشینان، دوره 3، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 1

نویسنده:

محمود مهام - استادیار، پژوهشکده فرهنگ و مطالعات اجتماعی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مقدمه: زیست عشایری یکی از الگوهای زیست جمعی در ایران و هم پیوند مستقیم و دائمی با زمین-گیاه-دام است. صورت بندی بیوفیزیکی-اجتماعی در ایران زمین، نظم اجتماعی ویژه ای را در دوران پیشانوسازی ساخته بود. نظمی که چگونگی بهره وری زمین، اکوسیستم اسکان، سازمان فضایی و لذا، آمایش سرزمین را آشکار می ساخت. این نظم اجتماعی با آغاز نوسازی و مدرنیزاسیون، تغییرات بنیادینی را تجربه کرد. چگونگی استمرار زیست عشایری و به تعبیر دقیق تر، زیست-کار زمین-جامعه شناسان گیاهی شفاهی متقدم و دام پروان بومی در فلات ایران از سرفصل های مهم سند ملی آمایش سرزمین است. هدف پژوهش: آینده نگری زیست عشایری در سند ملی آمایش سرزمین، هدف این مقاله است. روش شناسی تحقیق: روش جمع آوری اطلاعات، کتابخانه ای و روش تحلیل نیز توصیفی-تحلیلی-انتقادی است. قلمرو جغرافیایی پژوهش: در محدوده سرزمینی فلات ایران و از نظر مقیاس، ملی می باشد. یافته ها و بحث: سرزمین شناسی و آمایش سرزمین نیازمند پیوندشناسی حوزه های طبیعی و انسانی و به تعبیری، پیکره شناسی سرزمین مبتنی بر همبست در مرزهای زیستی و سیاره ای با تاکید بر مقیاس های ملی و منطقه ای و محلی و اندرکنش آن ها است. با توجه به تغییر سریع زیست عشایری انتظار می رود چگونگی تغییرات این شیوه کاربری و بهره وری زمین و منابع طبیعی در سند ملی آمایش سرزمین مورد توجه و پرسش باشد. زیست عشایری در این سند به صورت سرفصلی مستقل و جداگانه، غیر پیوندی و بدون تحلیل همبستی در نظر گرفته شده است. نتایج: روندشناسی تغییرات زیست-کار عشایری در سند ملی آمایش سرزمین بر پایه تغییرات بیوفیزیکی-اجتماعی سرزمین و آینده نگری آن انجام نشده است. اکنون که سند ملی آمایش سرزمین به تصویب رسیده است، آن چه امکان پذیر می باشد آینده نگری تغییرات زیست عشایری متناسب با روندشناسی تغییرات بیوفیزیکی-اجتماعی در «بازنگری سند» است. از این رو، اتخاذ رویکرد پیوندی و همبستی با ملاحظه وسعت سرزمینی و ضرورت حفاظت پویا از مجتمع های زیستی عشایری در پیوند با دیگر الگوهای زیست جمعی در ایران زمین پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی:

آمایش سرزمین، عشایر، همبست

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1919974>

